

Visexoten in beweging:

Trends en Ontwikkelingen

Mark Groen

Vissennetwerk Arnhem – 28 maart

Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland

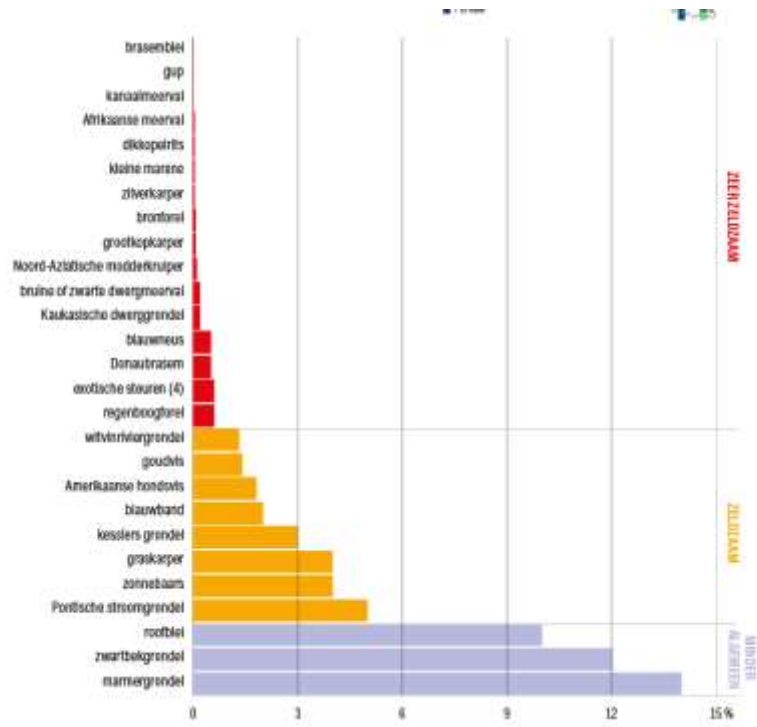
RAVON

Herkomst

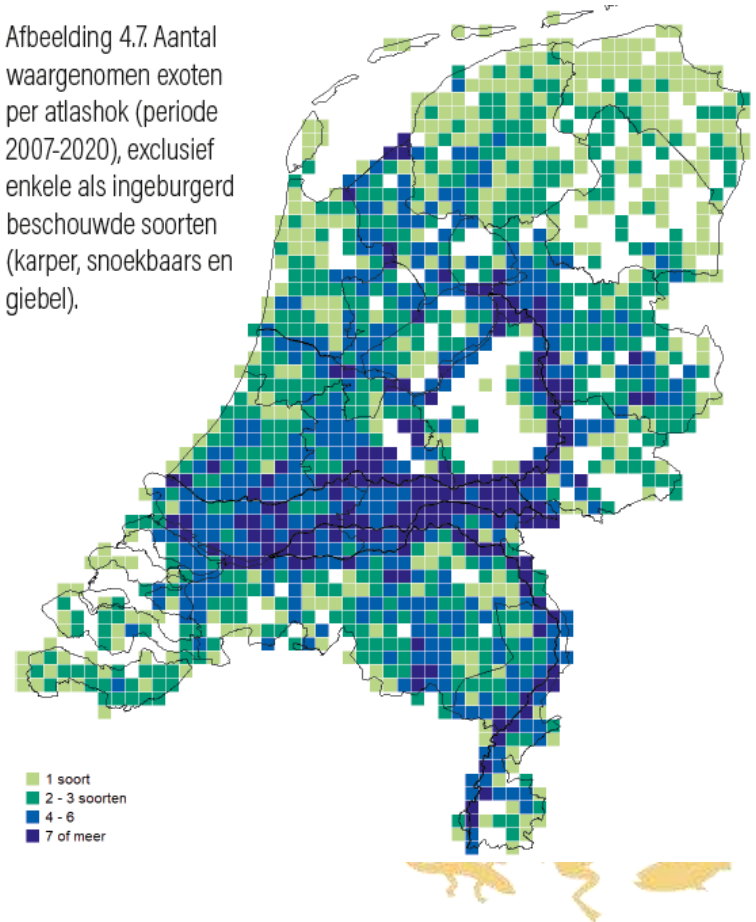
- A. Uitgezet: hengelsport
Regenboogforel (1898)
- B. Uitgezet: waterplantenbeheer
Graskarper (1966)
- C. Aquarium of vijver
Zonnebaars (1903)
- D. Meelift: vistransport
Blauwband (1992)
- E. Meelift: ballastwater
Zwartbekgrondel (2004)
- F. Main-Donaukanaal
Pontische stroomgrondel (2009)

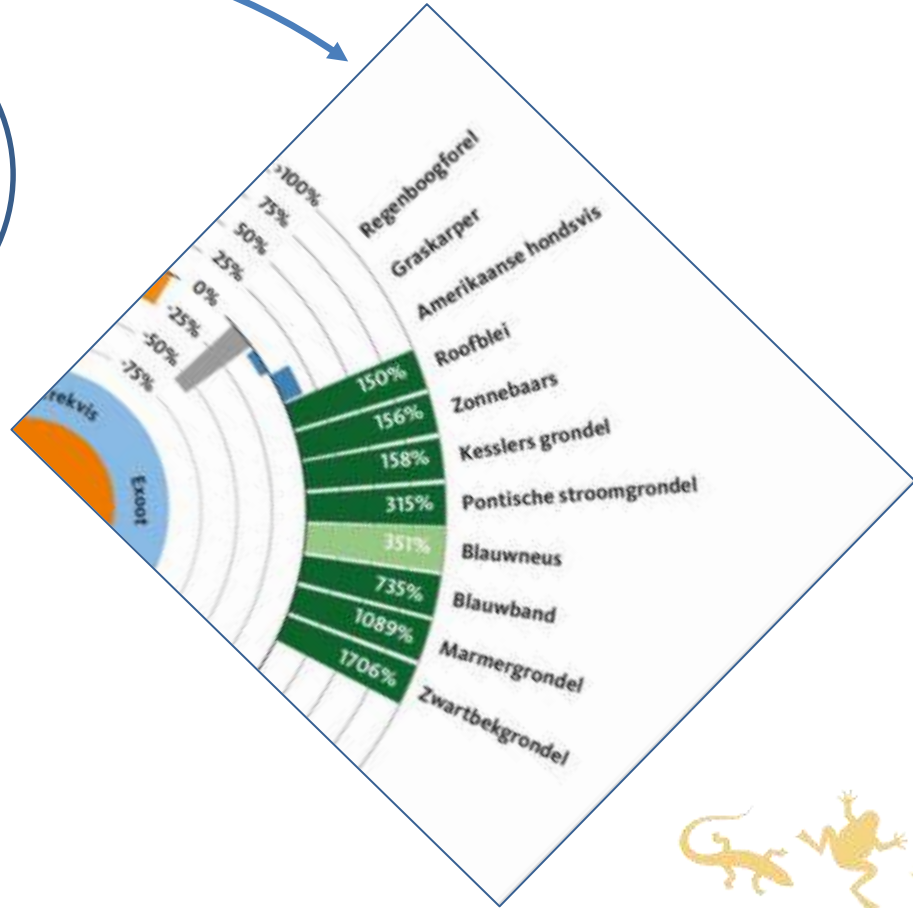
Verspreiding

Afbeelding 4.7. Aantal waargenomen exoten per atlashok (periode 2007-2020), exclusief enkele als ingeburgerd beschouwde soorten (karper, snoekbaars en gibel).

Verspreidingstrends

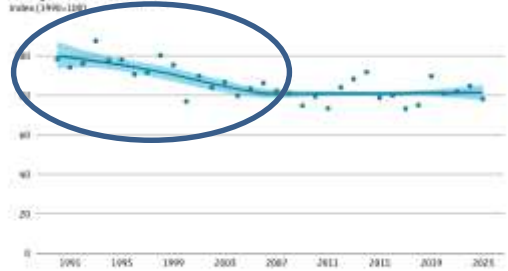

Trends van vissoorten in de Nederlandse binnenwateren.
 De inheemse vissoorten zijn gegroepeerd per ecologisch gilde en exoten zijn apart weergegeven.
 * exoten die als ingeburgerd beschouwd zijn
 ** kent ook een trekkende vorm
 *** kent ook een niet-trekkende vorm

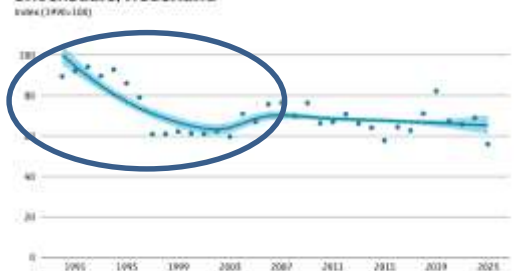

Uitgelicht 1/4

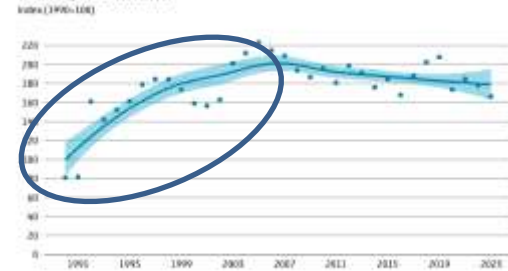
Karper, Nederland

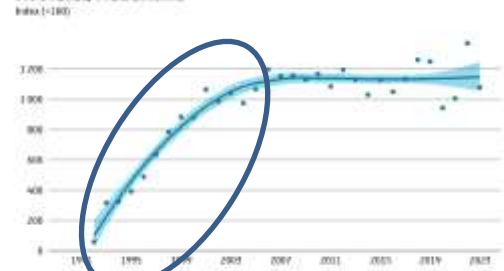
Snoekbaars, Nederland

Gibel, Nederland

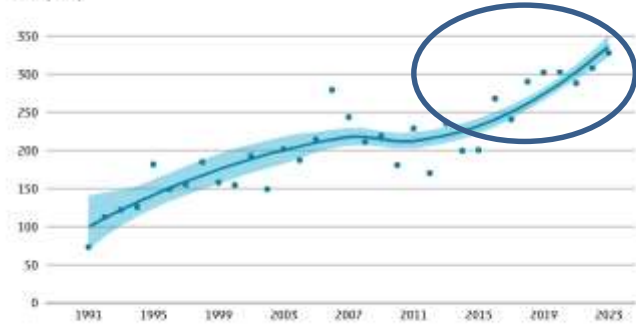
Roofblei, Nederland

Uitgelicht 2/4

Zonnebaars, Nederland

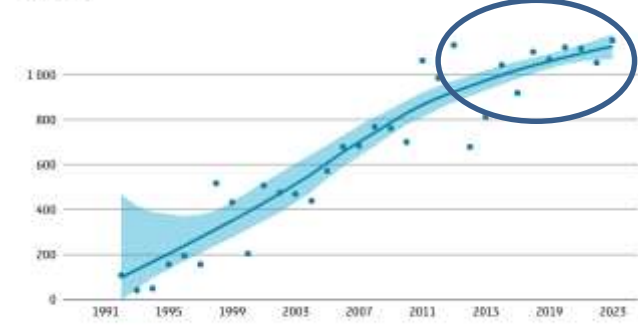
Index (-100)

Bron: NEM (RAVON, CBS), 2024

Blauwband, Nederland

Index (-100)

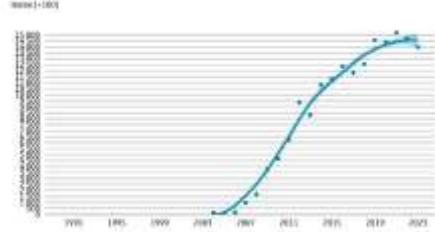

Bron: NEM (RAVON, CBS), 2024

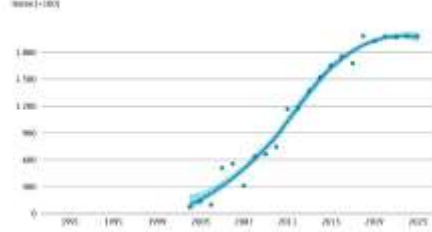
Uitgelicht 3/4

Zwartbekgrondel, Nederland

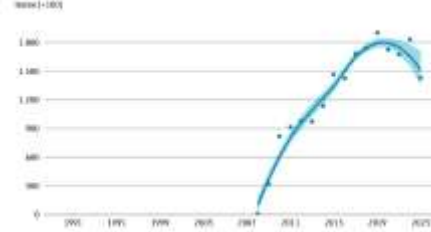
Bron: BIJZONDER, IRL, 2024

Marmergrondel, Nederland

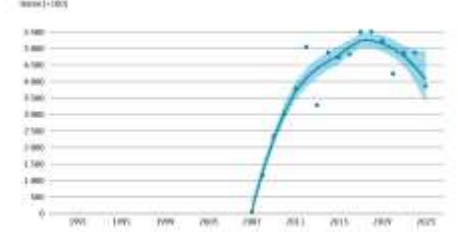
Bron: BIJZONDER, IRL, 2024

Pontische stroomgrondel, Nederland

Bron: BIJZONDER, IRL, 2024

Kessiers grondel, Nederland

Bron: BIJZONDER, IRL, 2024

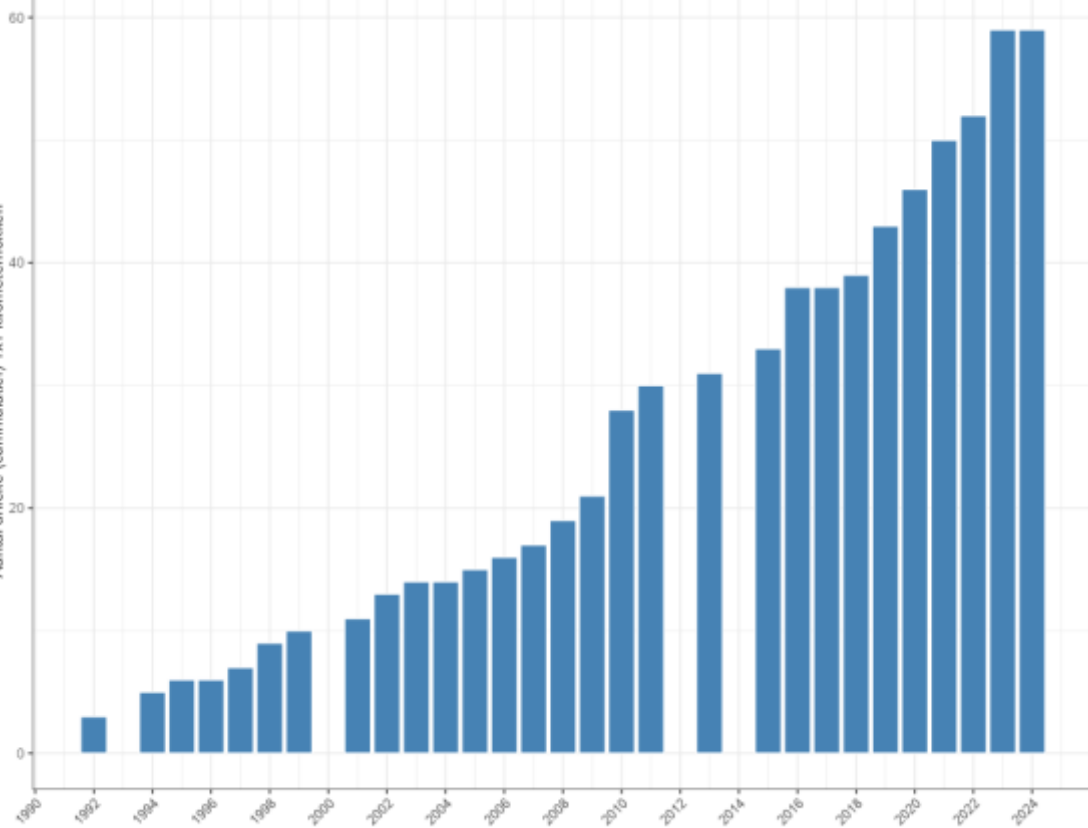

Zwartbekgrondel
2004

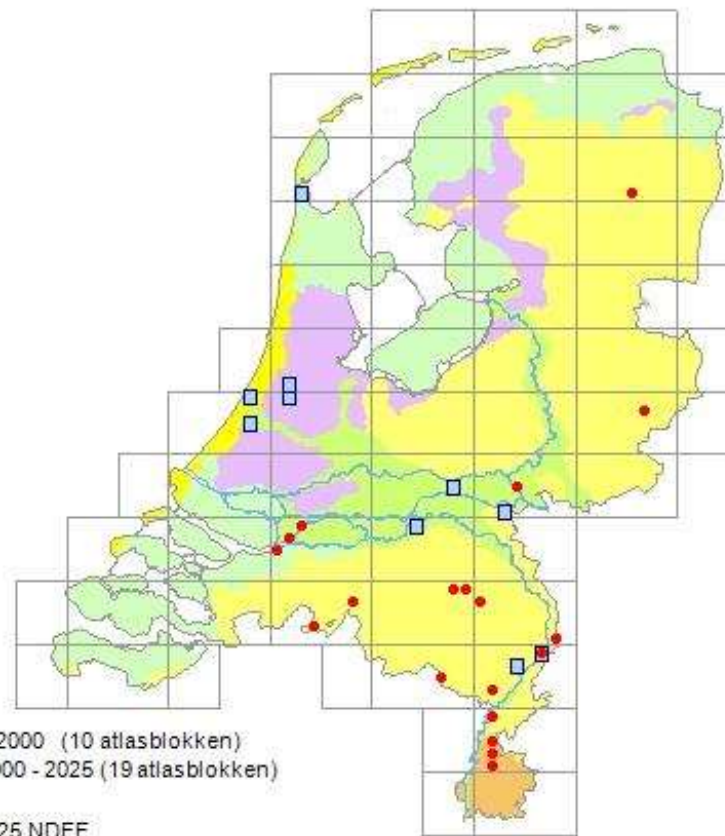
Marmmergrondel
2002

Aantal unieke (cumulatief) 1x1 kilometerhokken

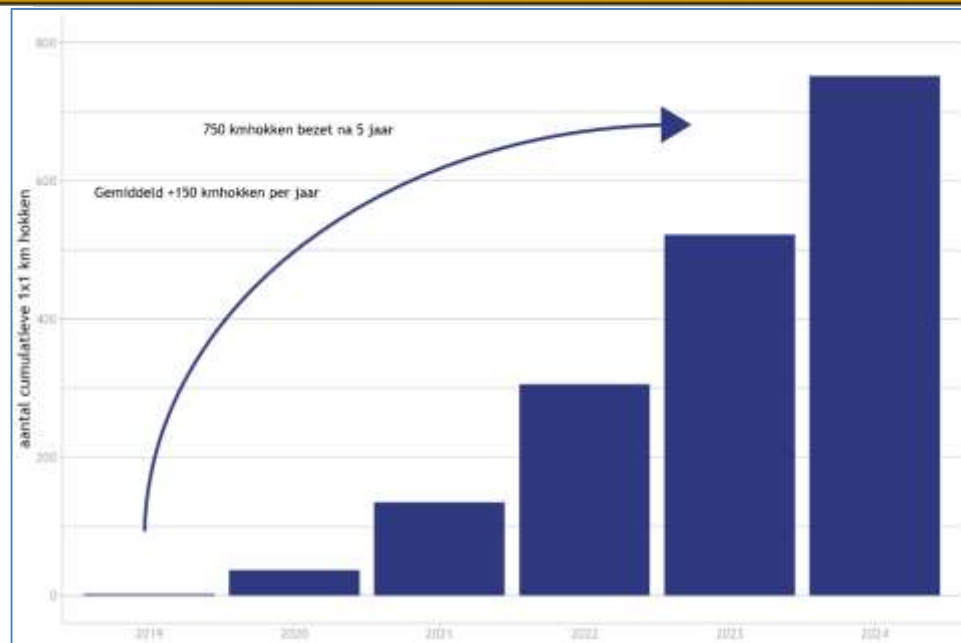
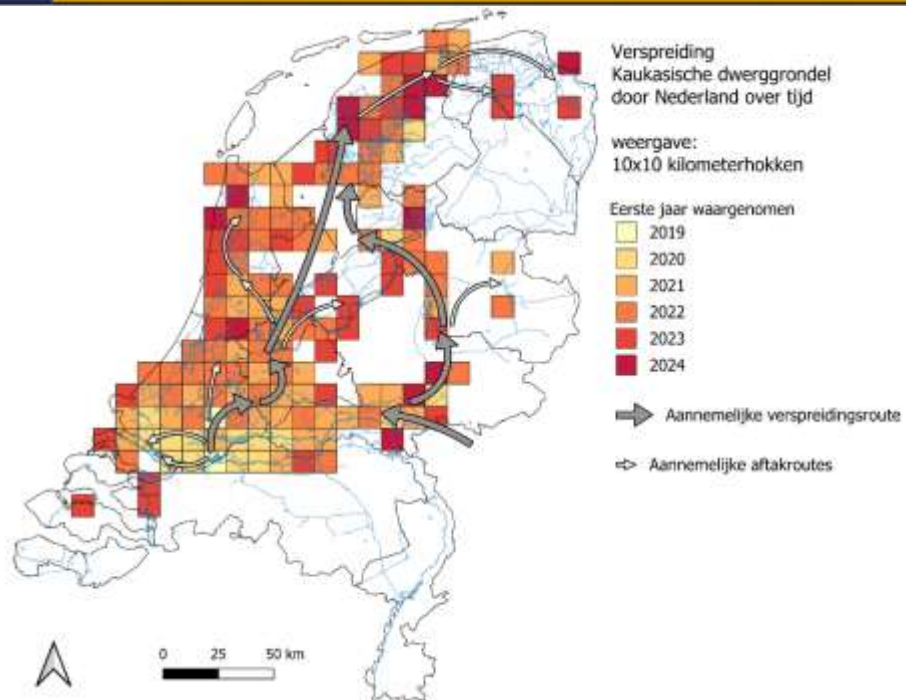

- < 2000 (10 atlasblokken)
- 2000 - 2025 (19 atlasblokken)

© 2025 NDFD

Uitgelicht 4/4

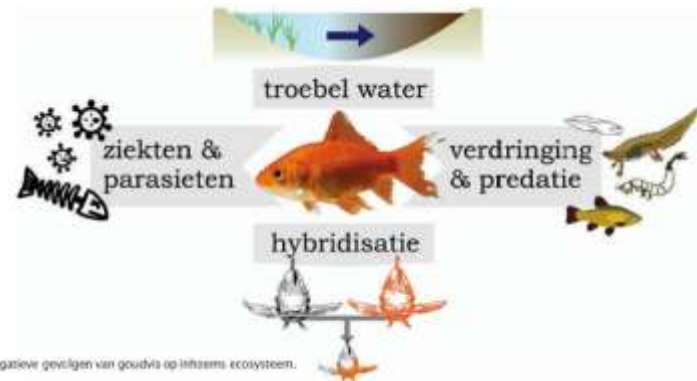

Wat maakt het uit?

De blauwband (Pseudorasbora parva) draagt veelal het pathogeen Sphaerothecum destruens met zich mee. (foto: Frank Splinter)

Invasieve blauwband en *Sphaerothecum destruens* bedreigen inheemse visfauna

Lastige nieuwkomers: de zonnebaars eet zeldzame amfibieën op

In deze serie gaan we op zoek naar exotische planten en dieren die het hier té goed doen. In deze aflevering: de amfibie-etende zonnebaars.

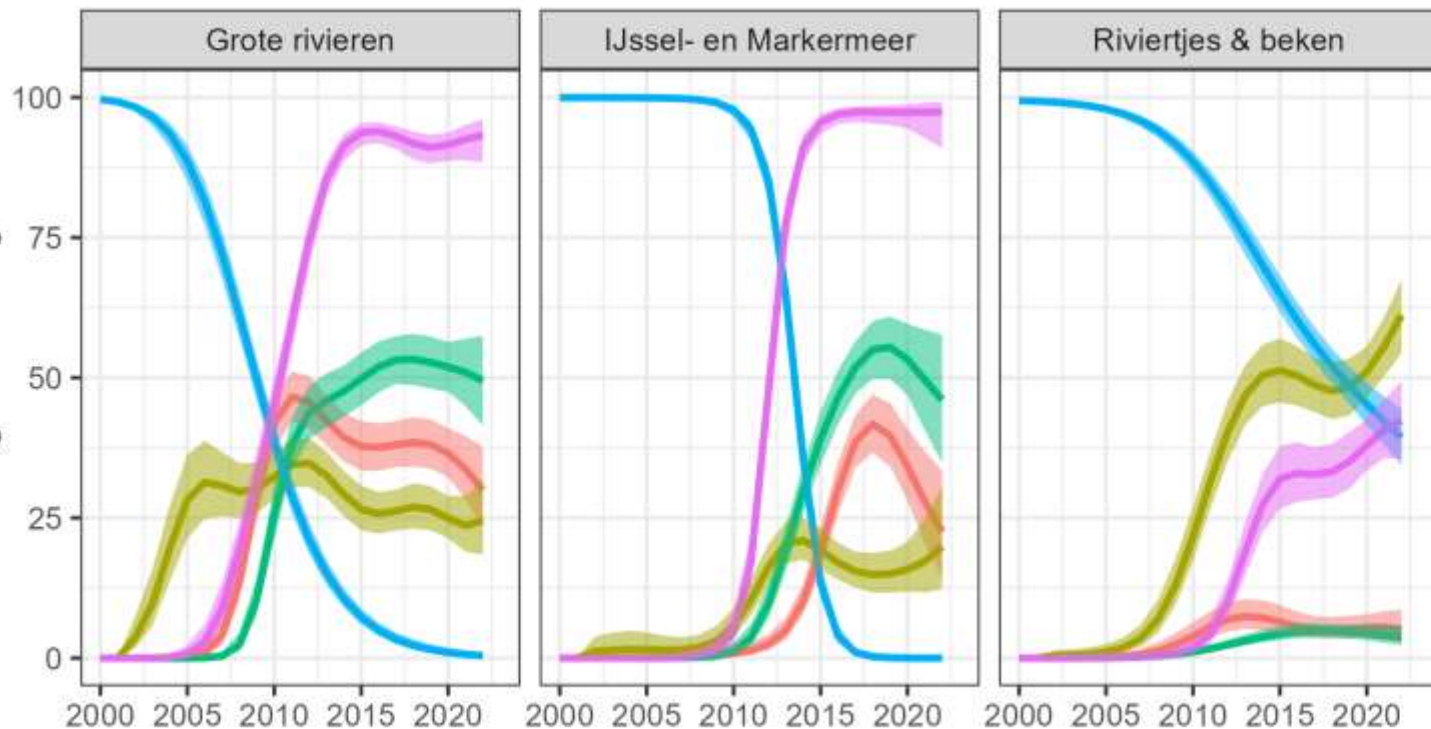
Door [Roelene Bos](#) Gepubliceerd op: 24/06/2019

De Amerikaanse hondsvijl houdt huis en bedreigt amfibieën

foto: Vroe

Wat maakt het uit? → X-curve

soort

- Kesslers grondel
- Marmergrondel
- Pontische stroomgrondel
- Rivierdonderpad
- Zwartbekgrondel

Zeer hoge dichtheden!

Aan welke knoppen kunnen we draaien?

Positieflijst ~~zoogdieren~~ Vissen

De positieflijst (ook wel 'huis- en hobbydierenlijst' genoemd) is een lijst van dieren die als huisdier gehouden mogen worden of alleen onder bepaalde voorwaarden gehouden mogen worden.

Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten

Home Waarnemingen Alerts

Invasieve uitheemse soorten zijn dieren en planten die door menselijk toedoen in de natuur bij ons terecht komen, zich massaal kunnen verspreiden en schade aan biodiversiteit en ecosysteemdiensten. Ze veroorzaken voor miljarden euro's schade aan de Europese economie. Hoe langer ze ongecontroleerd om te zettelen, des te moeilijker is het om ze te bestrijden. Een snelle opsporing is dus belangrijk om te kunnen ingrijpen.

Natuurvrivrijwilligers kunnen op veel plaatsen uitkijken naar deze probleemsoorten. De gegevens van Waarnemingen.be vormen dan ook de basis voor de [invasieve exoten \(meer informatie\)](#). Via dit waarschuwingssysteem, uitgewerkt door Natuurpunt in opdracht van het INBO en in samenwerking met de provincie Noord-Brabant, worden meldingen van invasieve exoten snel tot bij terreinbeheerders en bevoegde overheden. Informatie over het beheer van de soorten vind je op de website van de provincie Noord-Brabant.

**Je kan hier meldingen van exoten invoeren, raadplegen of je [inschrijven op het meldsysteem via het tabblad "Alerts"](#). Wil je de soort onder de foto kan je ook herkenningsfiches voor de belangrijkste soorten terugvinden. **

We onderscheiden vier lijsten exoten:

- **Exoten van de Unielijst:** alle invasieve uitheemse soorten die op de Unielijst van de EU Verordening staan, inclusief soorten die niet op de EU Verordening en de Belgische aanpak van exoten is terug te vinden op de website van het Nationaal Wetenschappelijk Instituut voor Natuur- en Milieukunde.
- **Alarmlijst:** soorten die bij ons nog niet of slechts op een paar plaatsen gevestigd zijn en waarvoor dringende actie nodig is;
- **Opkomende soorten:** soorten die bij ons in volle uitbreiding zijn;
- **Gevestigde soorten:** soorten die al een ruime verspreiding kennen in ons land, maar nog steeds uitbreiden of een impact hebben op de natuur.

De zonnebaars

levenswijze, problematiek en beheer

RAV ON

Provincie Noord-Brabant

Bosgroep

Stichting Blauwgroen

Hierdense beek

Legenda

- kernlocaties
- donderpad_grondeldata_2025
 - marmergrondel
 - rivierdonderpad
 - zwartbekgrondel

Swalm

Legenda

- kernlocaties
- donderpad_grondeldata_2025
 - marmergrondel
 - rivierdonderpad
 - zwartbekgrondel

Bedankt! Namens alle inheemse soorten

